

SZEMLÉLETVÁLTÁS A LAKOSSÁGI KÖRNYEZETTUDATOS VISELKEDÉSBEN -NÉMETORSZÁGI JÓGYAKORLATOK MEGISMERÉSE

Felső-Bácska HACS

A projekt rövid összefoglalása:

Korunk kihívása a lakosság szemléletváltása és a környezettudatos viselkedés kialakítása, elterjesztése a mindennapi élet egyre több szegmensében. Ilyen témakörök például az alternatív energia (különös tekintettel a nap- és szélenergia) lakossági és egyéb célú használata és a szennyvíztisztítás. Fontos továbbá a természetvédelem beépítése a közgondolkodásba, melyhez szükség van a külföldi példák, jó gyakorlatok bemutatására is.

Az együttműködés során a német fél lehetőséget biztosít a magyar fél részére, hogy a helyszínen ismerje meg az ottani tapasztalatokat, melyek összefoglalva és értékelve kerülnek bemutatásra a magyar fél illetékességi területén, kiadványok, rendezvények, és ismeretterjesztő előadások formájában.

Az együttműködés részeként a rendezvényeknek, előadásoknak helyszínül szolgáló érsekcsanádi Csuka Zsigmond Múvelődési Ház tetőszerkezetete is felújításra kerül, s az épületen napelemek és napkollektor mutatják be a napenergia felhasználásának lehetőségét.

Mivel a projekt két LEADER Helyi Akciócsoport együttműködésében valósult meg, a magyar csoport látogatásakor az ambergi egyesület több olyan projektjét is megismerhették, amely valamilyen szinten kötődik az együttműködés fő témájához. Azaz megjelenik bennük a természet, a környezetvédelem, a fenntarthatóság, vagy a lakosság szemléletformálása is.

**Szemléletváltás a lakossági környezettudatos viselkedésben
- a nómotorozási jó gyakorlatok megismerése**

Tisztelt Olvasó!

A Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület 99. 433. 852 Ft támogatást nyert el a VP-09-3.17 kódszámú, a LEADER Helyi Akciócsoportok együttműködési tevékenységének előkészítése és megvalósítása című pályázati kiíráson.

Korunk kihívása a lakosság szemléletváltása és a környezettudatos viselkedés kialakítása, előkészítése a mindennapi élet egyre több szegmensében. Ilyen témakörök az alternatív energiák (különösen tekintettel a napenergia) lakossági használata, a szennyvíz tisztítás, a szelektív hulladékgyűjtés, a természetvédelem beszállása a közgondolkodásba, melyhez szükség van a kollektív jó gyakorlatok bemutatására is.

1/ Melyik megújuló energiaforrásról hallott már? Több válasz is megadható, kérjük húzza alá, amelyikről hallott már:

• minden kályha, kazán, kandalló, amelyben fával fűtenek - hivatalos néven geotermikus, hidrotermikus, légtermikus energia

2/ Melyik megújuló épületgépészeti berendezésekről hallott már? Több válasz is megadható, kérjük húzza alá, amelyikről hallott már:

- minden kályha, kazán, kandalló, amelyben fával fűtenek
- hőszivattyúk: levegő-levegő, víz-víz, geotermális, geotermikus biomassza üzemű hőtermelő berendezések
- inverteres split-klimák: fűtési üzemmódban hőszivattyúként üzemelnek (egy készülék általában nem elég)
- napkollektorok: ezekkel a berendezésekkel a használati meleg víz állítható elő
- napelemek: a hálózati elektromos áram kiváltható vele

3/ A második pontban felsoroltakból melyik megújuló épületgépészeti berendezést tudná elképzelni, ha új házat építene, vagy felújítaná a lakóingatlanát? Kérjük írja le, több válasz is megadható:

4/ Mi alapján döntene a megadott lehetőségek kiválasztásánál? Kérjük rangsorolja a lehetőségeket. A legfontosabb dolog az 1-es, majd a 2-es, stb.

A berendezés műszaki jellemzői A berendezés ára
 A berendezés megtérülése A berendezés beszerzéséhez elérhető esetleges pályázati vagy egyéb támogatás A berendezést egy ismerős helyen meg tudja tekinteni, és itt információkat kaphat róla
 Környezettudatos vagyok és figyelek az ilyen dolgokra

-Egyéb:

5/ Hallott-e rólunk, hogy az energiatakarékos épületek építését támogatjuk? Igen Nem

6/ Hallott-e rólunk, hogy a magánszemélyek lakásépítésére, lakásfelújítására vonatkozó támogatások (pl. CSOK) az energiakorszerűsítésre is felhasználhatók? Igen Nem

7/ Hallott-e rólunk, hogy az energiakorszerűsítésre kedvezményes hitelkonstrukciók is elérhetők? Igen Nem

8/ A témában milyen kérdése van, melynek megválaszolásában segítségére lehet, amennyiben szakembereket bevonásával lakossági fórumot tartunk? Kérjük írja le ezen kérdéseket.

Ha kitöltötte ezt az ívet, kérjük, hogy a perforáció mentén tépje le és juttassa el a polgármesteri hivatal postafiókjába!
Fáradtságát ezíton is köszönjük!

Az együttműködés részeként a nómotorozási kiadványt készítetünk el papír alapon, illetve online formában. A kérdőívek kitöltése után egyértelművé vált, hogy a lakosság leginkább a napelemek, illetve a hőszivattyús megoldások iránt érdeklődik, melyet a jelenlegi családtámogatási és otthonteremtési, illetve lakóház felújítási programok is támogatnak.

A projekt részeként információkat kívánunk nyújtani az érdeklődő lakosság részére az energiahatékonyság növelés, a környezettudatosság, és az alternatív energiák használatáról főként annak a tükrében, hogy 2021-től az új épületekre szigorú energetikai előírások vonatkoznak.

Célunk az volt, hogy az egyesülethez tartozó legalább 4 településen a lakosság körében felmérjük, hogy a témával kapcsolatban mi érdekli őket, és milyen kérdéseik vannak. Ezen kérdések megválaszolására szervezett rendezvényeken szakembereket vontunk be.

A projekt első lépéseként ezért egy lakossági igényfelmérő kiadványt készítetünk el papír alapon, illetve online formában. A kérdőívek kitöltése után egyértelművé vált, hogy a lakosság leginkább a napelemek, illetve a hőszivattyús megoldások iránt érdeklődik, melyet a jelenlegi családtámogatási és otthonteremtési, illetve lakóház felújítási programok is támogatnak.

Az együttműködés részeként a nómotorozási kiadványt készítetünk el papír alapon, illetve online formában. A kérdőívek kitöltése után egyértelművé vált, hogy a lakosság leginkább a napelemek, illetve a hőszivattyús megoldások iránt érdeklődik, melyet a jelenlegi családtámogatási és otthonteremtési, illetve lakóház felújítási programok is támogatnak.

A projekt részeként információkat kívánunk nyújtani az érdeklődő lakosság részére az energiahatékonyság növelés, a környezettudatosság, és az alternatív energiák használatáról főként annak a tükrében, hogy 2021-től az új épületekre szigorú energetikai előírások vonatkoznak.

Célunk, hogy az egyesülethez tartozó legalább 4 településen a lakosság körében felmérjük, hogy a témával kapcsolatban mi érdekli, és milyen kérdéseik vannak. Ezen kérdések megválaszolására szervezett rendezvényeken szakembereket vontunk be.

Kérjük, segítse munkánkat azzal, hogy kitölti a kérdőívet és visszajuttatja a polgármesteri hivatal postafiókjába.

A kérdőív név és egyéb adatok megadása nélküli, azokat feltüntetni nem szükséges!

A projekt során építési tevékenységként megvalósult az érsekcsanádi Csuka Zsigmond Művelődési Ház tetőfelújítása. A térségben kiemelkedően magas látogatottságú közösségi téren történt beruházással az épület tetőszerkezete alkalmassá vált napelemes rendszer telepítésére. A projekt során kiépítésre került egy napkollektor is, mely az épület melegvíz szükségletét fedezi.

Fontos volt ugyanakkor az a cél is, hogy mivel az épületen napelem, napkollektor, és más pályázati forrásból telepített fűtő-hűtő berendezés is működik, így az ide látogatók egy épületen ismerhetik meg ezen rendszerek működését, összehangolását.

A beruházások összehangolásával ugyanis a napelemes rendszer megtermeli az épület áramszükségletét a hűtéshez, fűtéshez is, a napkollektorok pedig a használati melegvizet. A tetőszerkezet pedig statikailag úgy lett kialakítva, hogy elbírja ezt a rendszert. Kihívás volt ez a feladat, hisz egy óriási fesztávú épületről van szó, melynek korábban egy sokkal könnyebb pala tetőszerkezete volt. A cserepes tető, melyen az energiatermelő szerkezetek is telepítve vannak, sokkal nehezebbek, ezért a falakat statikailag meg kellett erősíteni. Erre a célra közel 12 tonna acélgerendát használtak fel.

A munka eredményeképpen az épület energiamérlege jelentősen javult, az energiaköltségek pedig szinte a nullára csökkentek. A munka folyamatát, eredményeit az alábbi képek mutatják be:

A lakossági kérdőívek kiértékelése után lakossági fórumokat szerveztünk. Érsekcsanád 3 alkalommal, emellett Dusnokon, Nemesnádudvaron, és Sükösdön adtunk tájékoztatást a lakosságnak az energia- és környezet-tudatos szemléletről, a vonatkozó építési előírásokról, a napelemes rendszerekről, illetve a pályázati konstrukciókról.

A lakossági fórumok nagy részében partnerünk volt az Optimum Solar Zrt., mely az ország egyik legnagyobb napelem forgalmazó cége. A lakossági értékesítő munkatársuk az érdeklődők részére összehasonlította az egyes támogatási konstrukciók feltételeit, előnyeit, hátrányait. A fórumokra az érdeklődők általában konkrét kérdésekkel érkeztek, amelyekre szintén választ kaptak, így a beruházásaik megtervezését a fórum nagyon megkönnyítette. Többen azóta jelezték is a cégnek, hogy igénybe vennék a pályázatírási szolgáltatásaikat, ami szintén a fórumok hasznosságát mutatja.

Külön érdekesség volt, hogy a cég visszajelzése alapján azóta számos önkormányzat keresi meg őket olyan kéréssel, hogy tartsanak náluk is ilyen fórumot. A pályázatunk példája tehát jó gyakorlattá vált, amelyhez az Optimum Solar Zrt. is konstruktívan áll hozzá. Így a projektben részvevő települések polgármesterei is terveznék még hasonló fórumokat a pályázaton kívül is.

Érsekcsanád

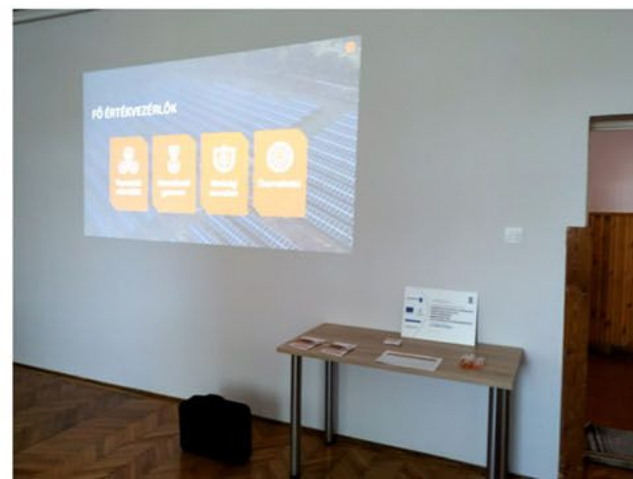
Dusnok

Nemesnádudvar

Sükösd

A Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület rajzversenyt hirdetett a VP6-19.3.1-17 kódszámú, a LEADER Helyi Akciócsoportok együttműködési tevékenységeinek előkészítése és megvalósítása című pályázati kiírás keretében.

A rajzverseny tárgya: A környezettudatos viselkedés, és terjedése a mindennapi életben. Az alternatív energia (különös tekintettel a napenergia) használata, a szennyvíz tisztítás, a szelektív hulladékgyűjtés, a természetvédelem beépítése a közgondolkodásba.

A versenyzők mutassák be gondolataikat, tapasztalataikat a témában.

A versenyen sok rajz született, így a zsűrinek nehéz dolga volt a nyertesek kiválasztásában.

Németországban az első utunk az Ensdorf településen található ZEN-be (Zentrum für erneubare Energien und Nachhaltigkeit). Ez az egyesület a megújuló energiákkal és a fenntarthatósággal foglalkozik.

Egyik fő célkitűzésük az energiafogyasztás mérséklése a megújuló energiák arányának növelése mellett. A fő mottójuk: „Kevesebbet fogyasztani, jobban kihasználni, másként megtermelni.”

Működésük során számos szakértővel segítik az érdeklődő lakosságot. Külön érdekesség az „energiatakarékosági csekk”, amellyel a rászorultak energiatakarékos izzókat tudnak beszerezni. Tanácsadást végeznek, fenntarthatósági konferenciákat szerveznek, szemináriumokat és ötletbörzét tartanak, iskolai képzésekben vesznek részt, elektromos töltőket szerelnek fel, stb.

A csoportunk megismerkedett a ZEN tevékenységével és számos kérdés hangzott el, mivel az előadás során egyértelművé vált, hogy a fő céljuk az, hogy a lakosság energiafogyasztását átalakítsák. Ezen példákból pedig többet Magyarországon is meg lehet valósítani.

A megújuló energia megtermelésének egyik formája a napelem. Oberfeldben egy napelem parkot látogattunk meg. Az ilyen célú beruházások teljesen üzleti céllal épülnek, előre megkötött szerződések mellett, biztos anyagi garanciákkal. A tulajdonosok így a lakosság köréből kerülnek ki, és mivel Németországban a kamatok nagyon alacsonyak, így az energiatermelés kifejezetten vonzó és megtérülő beruházás.

A csoport tagjai megismerték az egyik fő tulajdonost, aki elmondta a beruházás történetét, buktatóit, nehézségeit, garanciáit és működését. Kifejezetten érdekes volt hallani, hogy egy-egy ilyen beruházásnál hogyan tudnak rendszerben gondolkodni. Mint megtudtuk az egyik legszigorúbb előírás az ilyen parkok telepítésénél az, hogy a mellette lévő utakon közlekedő járműveket a visszatükröződő nap nem érheti el. Ezért a napelemek jelentős részét nem állíthatták be a legjobb irányba, hanem a csökkentett termelésű irányt kellett felvenniük, hogy ne zavarják a gépkocsi vezetőket.

A megújuló energiatermelés másik lehetősége a szélenergia szélerőműves használata.

Meglátogattuk Kastlban az ottani szélkereket, amely 202 méteres magasságával (a szélkerék felső része) korábban a világ legmagasabb szélerőműve volt.

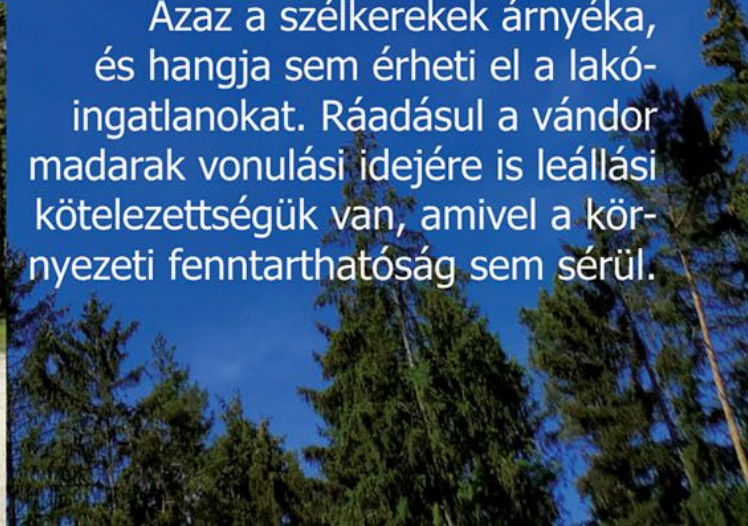
Ez a beruházás is lakossági beruházás, melyben 79 tulajdonos állt össze, hogymegteremtse az önerőt (1.750.000 Euro). Emellett a létrejött beruházási társaság 4.050.000 Euro hitelt vett fel, melynek fedezete a megtermelt áram volt.

Mivel az áram átvételére fix áras szerződést kötöttek 20 évre a beruházás előtt, így minden tulajdonos tisztában volt azzal, hogy a beruházás 12 év alatt térül meg, és a további 8 évben már csak hasznot termel, így a jelenlegi alacsony kamatok mellett biztos megtérülést biztosít.

Mindezek mellett a szélerőművet építő cég is komoly garanciákat vállalt a megtermelt szélenergia mennyiségére, sőt biztosításuk is van arra az esetre, ha az évente tervezett 6.600.000 kWh mennyiséget valami miatt nem érnék el. A szélkerék ugyanis nem csak akkor nem működik, ha nem fúj elég erősen a szél, hanem akkor sem, ha túl erősen fúj.

Érdekesség volt, hogy ebben az esetben az engedélyezési eljárás külön kitért a szomszédos területekre gyakorolt fény és zajterhelésre.

Azaz a szélkerekek árnyéka, és hangja sem érheti el a lakóingatlanokat. Ráadásul a vándor madarak vonulási idejére is leállási kötelezettségük van, amivel a környezeti fenntarthatóság sem sérül.

A megújuló energiák termelés és felhasználása kapcsán nem csak a lakossági vonatkozások a fontosak, hanem az is, hogy a közüzemi felhasználás hogyan tud megvalósulni.

Utunk során ellátogattunk Kastlban a szennyvíztelepre, amelyen számos napelem került felhelyezésre, ami biztosítja a telep működéséhez szükséges áram jelentős mennyiségét.

Ez azért is fontos, mivel Németországban a szennyvíztisztítás árát a működési költségekből kell levezetni. Napelemes áramtermelésnél a működési költségek alacsonyabbak, így a lakosság részére a szennyvíz elvezetése is olcsóbbá válik. Jó példa arra, hogy a költségeinket nem csak a saját fogyasztásunk csökkentésével (pl. energiatakarékos izzók és egyéb eszközök használata), energia megtermelésével (napelemek, napkollektorok a házon) lehet befolyásolni, hanem a közüzemi díjak is függhetnek a megújuló energia áráról.

A lakosság szemléletformálásának fontos helyszíne Ensdorfban az Umweltstation, az ottani „Környezeti állomás”.

Az ottani apátság területén különböző információs, képzési és közösségi tereket alakítottak ki, ahol a résztvevők a szórakozásuk közben a fenntarthatóság és a zöldebb környezet felé fordulhatnak. A fő célcsoport a fiatalok, akik ide érkezve a foglalkozások során ismét felfedezik a természetet és környezeti képzésen vesznek részt.

Információ:

www.kloster-ensdorf.de/Einrichtungen/Umweltstation-im-Kloster-Ensdorf

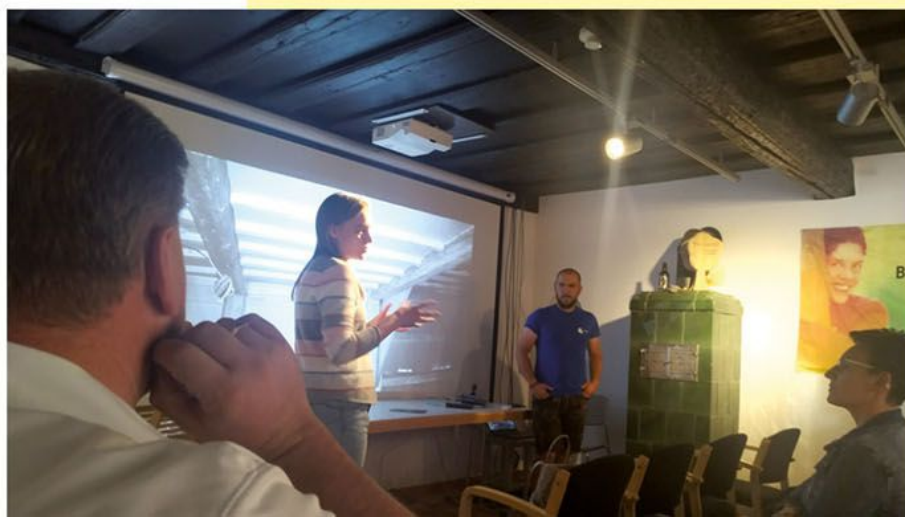

A német LEADER egyesület egyik kiemelt projektje a denevérház Hohenburgban (Fledermaushaus in Hohenburg).

1992-ben felfedezték a Lauterach folyócska völgyében az utolsó patkósorrú denevér kolóniát, amely azóta szigorú védelem alatt áll. A denevérek az itteni egyik üres házban élnek, amelyet az egyesület megvásárolt, és a kolónia bővítésén dolgozik – sikerrel.

Mindezek mellett a lakosság környezeti nevelését is végzik, s komoly képzési helynek is számítanak, ahol folyamatosan fogadják a látogatókat.

Érdekességképpen nem csak egy átfogó előadást kapott a csoport a denevérek életéről, táplálkozásukról, védelmük fontosságáról, hanem egy webkamerán egy kisdenevér születését is nyomon követhették.

További programrész volt a „Naturpark Hirschwald” – a hirschwaldi természeti park (ami mérete miatt nem nemzeti park) megtekintése. Az Amberg Sulzbach járás gyönyörű erdőségében számos olyan fejlesztést végeztek, amely nem csak a környezeti nevelést szolgálja, hanem turisztikai jelentőséggel is bír.

<https://www.naturparkhirschwald.de/>

Ugyancsak fontos LEADER projekt a vasúti modell terem fejlesztése. Az itteni egyesület több száz négyzetméteren épített ki egy egybefüggő sínrendszert, amelyen számos vasúti modell fut egymás mellett. Az egyesületi tagok aktivitását látva a közösségi nevelés fontossága ismét szemünk elé tárult.

A szervezők a program összeállításakor kulturális programot is terveztek, így Ursensollenben egy Kirwa rendezvényre látogattunk el, ahol úgy-mond kitáncolták a májusfát.

A rendezvényt egy az egyben a helyi fiatalok szervezték.

Nem csak felléptek azon, hanem ők pakolták be az egész teret, ők végezték az árusítást, és a bevétel is a néptánc egyesületet illette. Jó volt látni, hogy milyen aktivitással kapcsolódnak a településük életébe, és a bevétel nyereségéből nem csak ruhákat és hangszereket vesznek, hanem az egyik helyi közparkban a fejlesztésekhez is hozzájárulnak.

Itt megvalósul tehát a fiatalok közösségi nevelése is, amiért a csoportunk tagjai kissé irigykedve tekintettek a vendéglátókra.